

VALTION TUET

C 47/97 (ex N 109/93, NN 11/93 ja N 543/94)

Saksa

(97/C 394/13)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

*(Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92–94 artikla)***Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen komission tiedonanto Saksan liittohallituksen Raffinerie LEUNA 2000:lle (Sachsen-Anhalt) myöntämästä tuesta**

Komissio on jäljempänä toistetulla kirjeellä ilmoittanut Saksan liittohallitukselle päätöksestään aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely.

1. KOMISSION PÄÄTÖKSET

Komissio päätti 24. kesäkuuta 1993 olla vastustamatta entisten Leuna- ja Zeitz-jalostamojen sekä Minol-huoltoasemaverkon yksityistämiseen ja rakenneuudistukseen myönnettyjä, liittohallituksen ilmoittamia tukia (valtion tuet N:o N 109/93 ja NN 11/93). Komissio julisti rakenneuudistuksen kumpaankin osaan — Leuna/Zeitzin laitosten tilapäiseen jatkamiseen ja LEUNA 2000 -jalostamon uudisrakennukseen — sallituiksi seuraavat Treuhandanstaltin (THA) ja Sachsen-Anhaltin osavaltion tukitoimet: 750 miljoonaa Saksan markkaa entisten jalostamojen toiminnan aiheuttamien tappioiden kattamiseen ja 1 465,5 miljoonaa Saksan markkaa investointitukea uuden jalostamon rakentamiseen (useiden komission hyväksymien aluetukiohjelmien yhteydessä). Kun jalostamon rakentamisen investointimääräksi arvioitiin 4,5 miljardia Saksan markkaa, oli tuen osuus rahoituksesta 32,56 prosenttia.

Komissio myönsi 5. marraskuuta 1994 40 miljoonan Saksan markan lisätuen 200 miljoonan Saksan markan lisäinvestointeihin. Näin ollen hankkeen saaman tuen osuus 4,7 miljardin Saksan markan kokonaisinvestoinneista oli yhteensä 32 prosenttia.

2. LEUNA 2000 -HANKE**2.1. Tuen kokonaisintensiteetti**

Uuden Leuna 2000 -jalostamon rakentamiseksi Elf perusti kokonaan omistamansa tytäryhtiön Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie GmbH:n (Mider). Mider teki rakentamisesta sopimuksen yhteenliittymän (Thyssen-Lurgi-Technip Joint Venture — TLT) kanssa, joka toteuttaa rakentamisen.

Rakentaminen rahoitetaan osittain luotoilla. Saksan viranomaiset myöntävät Miderille yhtä 2,8 miljardin Saksan markan luottoa varten takauksen, joka kuuluu liittovaltion ja osavaltion yhteiseen takausohjelmaan. Komissio on hyväksynyt tämän takausohjelman tukena N:o 297/91 (15. heinäkuuta 1991 päivätty kirje D/13344). Saksan viranomaiset päättivät 3. huhtikuuta 1996 antaa takauksen 1,4 miljardin Saksan markan luotolle. Käytettävissä olevien tietojen mukaan ei tätä luottoa ole vielä käytetty. Pankkien yhteenliittymään, johon luoton rahoittamiseksi otettiin yhteyttä, kuuluu eurooppalaisia ja japanilaisia pankkeja. Takaus kattaa 65 prosenttia luotosta. Takausprovisio on 0,25 prosenttia puolelta vuodelta, ja jos takaus vaaditaan maksettavaksi, erääntyy lisäksi kertakaikkinen 25 000 Saksan markan summa. Saksan liittohallituksen toimittamien tietojen mukaan nettoavustusekvivalentti on noin yksi prosentti.

Valtion LEUNA 2000 -jalostamon rakentamiseen myöntämien investointitukien intensiteetti ei tämän mukaan ole enempää kuin 35 prosenttia ja niin ollen se on alempi kuin EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla tukialueilla suuryrityksille sallittu tuen enimmäisintensiteetti.

2.2. Todellisten investointikustannusten laskeminen

Komissio on saanut tietoonsa lausunnon, jonka konsulttiyritys Solomon Associates Ltd laati Treuhandviraston seuraajan Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben -viraston (BvS) toimeksiantosta jalostamon osuuksien hankintahinnan määrittämiseksi.

Vuonna 1994 soviteltiin uuden LEUNA 2000 -jalostamon osakkuussuhteet uudelleen. Riskin jakamiseksi Elf sai kumppaneikseen erään venäläisen yhteenliittymän (24 prosenttia pääomasta) ja BvS:n (33 prosenttia pääomasta). BvS laski liikkeelle Elf/Mirderille sunnattun myyntioption, jonka kautta se pääsee tar-

vittaessa mukaan hankkeeseen. Vuoden 1997 alussa venäläinen yhteenliittymä vetäytyi hankkeesta lopullisesti. Optiota käytettäessä Elfin osuus olisi kaksi kolmannesta pääomasta (nyt Elfin osuus on sata prosenttia). BvS tilasi mainitun lausunnon saadakseen kauppahinnalle jonkin laskentaperusteen.

Komissio oli pyytänyt 24. huhtikuuta 1996 (D/50294), 11. lokakuuta 1996 (D/53016), 20. marraskuuta 1996 (D/53767) ja 14. huhtikuuta 1997 (D/51771) päivätyillä kirjeillään tarkempia tietoja tästä asisasta. Saksan viranomaiset vastasivat kirjeillä, jotka oli päivätty 7. kesäkuuta 1996, 23. joulukuuta 1996, 3. kesäkuuta 1997, 10. heinäkuuta 1997 ja 14. heinäkuuta 1997. Ne lähettivät vielä 25. huhtikuuta 1996 ja 29. huhtikuuta 1997 päivätyillä kirjeillä komissiolle tukipäätöksen mukaan toimitettavat vuosien 1995 ja 1996 vuosikertomukset.

Solomonin lausunnossa päädyttiin aluksi siihen, että Elfin ilmoittamat kustannukset, jotka olivat komission päätösten perustana, olivat huomattavasti vastaavan laitoksen tavanomaisia rakennuskustannuksia korkeammat. Sen mukaisesti Solomon piti lähtökohdiana jalostuslaitoksen prosessorin rakentamisen tavanomaista alle 2 miljardin Saksan markan hintaa. Nämä kustannukset lasketaan tilastollisella menetelmällä teoreetisen laitoksen kustannuksista. Jalostuslaitoksen rakentaminen annettiin erään yhteenliittymän (Thyssen-Lurgi-Technip Joint Venture — TLT) tehtäväksi ja toimitus sovittiin tapahtuvaksi avaimet käteen -periaatteella kiinteään hintaan.

Vuoden 1996 vuosikertomuksen mukaan rakennuskustannukset arvioitiin kesäkuussa 1996 4,885 miljardiksi Saksan markaksi: 3,31 miljardia prosessorin rakentamiseen ja 1,575 miljardia sen käyttöönottoon.

Sillä välin Solomon tarkisti lausuntoaan. Marraskuussa 1996 esitetystä viimeisessä lausunnossa tavanomaiset kustannukset arvioitiin 2,4 miljardiksi. Solomonin laskelman ja Elf/Miderin ilmoittamien kustannusten erotus on noin 900 miljoonaa Saksan markkaa.

Saksan viranomaiset selittävät tämän sopimuksessa sovittujen kustannusten (3,3 miljardia Saksan markkaa) ja ihannelaitoksen rakentamisen käyvän hinnan (2,4 miljardia Saksan markkaa) välisen suuren eron seuraavasti:

— TLT-yhteenliittymän oli ilmoitettava kiinteä hinta ja se oli laskenut mukaan siinä, että se on suunniteltu Elfin erityistarpeisiin, mikä nostaa kustannuksia.

— LEUNA 2000 -jalostamo eroaa kustannusten kannalta ihanteellisesta laitoksesta siinä, että se

on suunniteltu Elfin erityistarpeisiin, mikä nostaa kustannuksia.

— Miderin ympäristönormit ovat tiukemmat kuin lakisääteiset.

— Uudisrakennus vanhalle Leunan teollisuusalueelle edellytti myös kustannuksia aiheuttavaa vanhojen ympäristörasitteiden raivaamista.

Komissio toteaa, että liittohallituksen kirjeissään ja tiedonannoissaan esittämät tiedot poikkeavat niistä tiedoista, jotka olivat komission päätösten pohjana, ja että perusteita ei ole osoitettu kyllin tarkkaan asiakirjoin ja numeroin.

3. ARVIOINTI

Komissio on 24. kesäkuuta 1993 (tuet N 109/93 ja NN 11/93) ja 5. marraskuuta 1994 (tuki N 543/94) tekemissään päätöksissä katsonut, että sei ei vastusta Leuna/Minolin yksityistämisen ja rakenneuudistuksen yhteydessä ilmoitettuja tukia.

Päätökset koskivat huoltamoverkon yksityistämistä ja suunnitelmaa rakentaa uusi LEUNA 2000 -jalostamo, jonka valmistumiseen asti on tarkoitus käyttää Leunan ja Zeitzin vanhoja laitoksia. Yksityistäminen ja uudisrakennus ovat Leunan vanhan kemianteollisuuspaikakunnan rakenneuudistukseen tähtävien ponnistelujen osa. Saksan viranomaisilla on komission tukiasioista N 109/93, NN 11/93 ja N 543/94 tekemien päätösten perusteella velvollisuus toimittaa komissiolle kerran vuodessa yksityiskohtainen kertomus vanhojen jalostamojen (joiden tappiot BvS kattaa) jatkokäytöstä ja uuden jalostamon rakentamisesta. Lisäksi Saksan viranomaisten on ilmoitettava kaikki summat, jotka ylittävät komission tappion tasauksen ja investointien edistämiseen hyväksymät tuet.

Lehdistössä esiintyneiden tietojen perusteella komissio katsoi aiheelliseksi vaatia lisäselvennyksiä ja yksityiskohtaisia tietoja Elf/Miderin suorittamien investointien todellisista kustannuksista voidakseen arvioiden investointituet.

Konsulttiyritys Solomonin BvS:n toimeksiannosta laatimassa lausunnossa lasketaan teoreetisen laitoksen hinta ottamatta huomioon Leunan alueen erityispiirteitä. BvS käyttää Solomonin lausuntoa pohjana neuvotellessaan hinnasta, joka sen on maksettava sille siirtyvistä osuuksista.

Lausunnonantajan esittämien tulosten osalta on selvitettävä kaksi seikkaa:

- Siinä tapauksessa, että Solomonin esittämä hinta on alhaisempi kuin Elf/Miderin arvioimat kustannukset, on selvitettävä, onko Elf/Mider nostanut kustannuksia keinotekoisesti, jolloin ne eivät vastaa investoinnin todellisia kustannuksia, vai maksaako Elf/Mider todella tavallisiin kustannuksiin verrattuna liian korkean hinnan, mikä on selvitettävissä Elf/Meiderin TLT-yhteenliittymän kanssa sopiman kiinteän hinnan luomalla erikoistilanteella.
- Siihen hintaan, joka BvS:n on maksettava jalostamon osakkeista, ei saa sisältyä lisätukea ja siksi sen on perustuttava yksinomaan investoinnin arvoon. Tämä hinta on sitten määrättävä suhteessa Solomonin lausuntoon ja laitosten historialliseen arvoon, jolloin on otettava huomioon sekä tämän rakennushankkeen erityispiirteet että markkinaolosuhteet.

Tuen laajuus ja vielä avoimet kysymykset oikeuttavat käsiteltävässä tapauksessa sen, että komissio tarkastelee perusteellisesti todellisia investointikustannuksia ja investointien todellista arvoa. Tätä tarkoitusta varten komissio pyysi liittohallitukselta 24. huhtikuuta 1996 (D/50294), 11. lokakuuta 1996 (D/53016), 20. marraskuuta 1996 (D/53767) ja 14. huhtikuuta 1997 (D/51771) päivätyillä kirjeillä tarkkoja tietoja. Vastauskirjeissä ei ollut mitään asiakirjoja, jotka olisivat perusteelleet Elfin arvioiman investointitarpeen ja Solomonin esittämän hinnan välisen erotuksen. Lisäksi Saksan viranomaisten esittämissä tuoreimmissa selonteoissa mainitaan jalostamon rakentamisen kohdalla summia, jotka ylittävät komissin päätöksissä huomioon otetut kustannukset.

Komissio katsoo sen vuoksi liittohallituksen välittämät tiedot riittämättömiksi poistamaan komission epäilyt, jotka koskevat LEUNA 2000 -jalostamon rakentamisen todellista hintaa ja Elf/Miderin todella sijoittaminen varojen määrää. Jos todelliset kustannukset ovat alhaisemmat kuin komission päätösten perustana olleet kustannukset tai jos Elf/Miderin suorittamien investointien arvo on alhaisempi kuin Elf/Miderin maksamat kustannukset, ovat Elf/Miderille myönnettyt investointituet suuremmat kuin sallitut aluetuen intensiteetit. Samoin olisi tutkittava tarkasti ehdot, joilla Miderin osakkeet myytiin BvS:lle.

Komissio ilmaisee näin ollen epäilyksensä, jotka koskevat sen päätöksen (EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohta) täytäntöönpanoa tai jopa niitä

tietoja, jotka olivat tuen sallimisen perustana, ja näiden seikkojen vuoksi myös Elf/Miderille myönnettyjen tukien yhteensopivuutta EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan ja ETA sopimuksen 61 artiklan kanssa.

Sen vuoksi komissio on päättänyt aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn.

Tämän menettelyn osana komissio kehottaa Saksan viranomaisia esittämään huomautuksena sekä kaikki asiaan liittyvät tiedot kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaamista. Komissio pyytää erityisesti

- yksityiskohtaisia tietoja sopimuksessa sovitusta kustannuksista sekä uuden jalostamon todellisista rakennuskustannuksista (prosessointilaitoksen rakentaminen ja hankkeen kokonaiskustannukset), sekä erityisesti yksityiskohtia, jotka liittyvät komission päätösten perustana alun perin olleiden kustannusten lisäksiin,
- tähän päivään mennessä maksettujen ja/tai sopimuksin sovittujen kustannusten määrää,
- sopimusneuvotteluista todistetta, joka osoittaa selvästi, että jalostamon rakentamiseen liittyvät sopimuksen tehtiin parhaisiin mahdollisiin tämän kaltaisesta investointihankkeesta maksettaviin hintoihin,
- tietoa tähän päivään mennessä LEUNA 2000 -jalostamon rakentamiseen myönnettyistä valtiontuista,
- tietoa optiosopimuksen ehdoista; seuraavassa vaiheessa toteutetaan optiosopimuksen tutkimus.

Saksan liittotasavaltaan voi lisäksi esittää kaikki tiedot, joiden se katsoo liittyvän asiaan.”

Komissio kehottaa täten muita jäsenvaltioita ja niiden etua asia koskee, esittämään kyseisiä toimenpiteitä koskevat huomautuksensa kuukauden kuluessa siitä, kun tämä tiedonanto on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Huomautukset on toimitettava seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Pääosasto IV Kilpailu
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Brussel/Bruxelles

Nämä huomautukset toimitetaan Saksan viranomaisille.

ILMOITUS LUKIJOILLE

Euroopan yhteisöjen virallisen lehden (EYVL) tilauksiin tulee joitakin muutoksia vuonna 1998. Tämän ilmoituksen tarkoituksena on helpottaa tilaajia uusiin mahdollisuuksiin liittyvien päätösten tekemisessä.

VIRALLINEN LEHTI INTERNETISSÄ

Vuoden 1998 alusta lähtien EYVL:n L- ja C-sarjan uusien numeroiden täydelliset tekstiversiot (mukaan lukien taulukot ja kuvat) ovat saatavilla Internetissä (<http://europa.eu.int>) kaikilla 11 kielellä maksutta 20 päivän ajan.

EYVL:N L- ja C-SARJAN CD-ROM-VERSIO

Vuonna 1998 EYVL:n L- ja C-sarjan cd-rom-versio julkaistaan neljännesvuositain kumulatiivisena yksikielisenä versiona. EYVL:n L- ja C-sarjan nykyiset tilaajat, jotka tilaavat paperi- tai mikrokorttiversioita tai CELEX:in lisäksi myös cd-rom-versioita, saavat 50 prosentin kampanja-alennuksen cd-romin hinnasta. Myös LAN-vaihtoehto on saatavissa. Jokaisen cd-romin yksittäiskappaleita voi myös lunastaa.

CELEX:IN KERTAMAKSUTILAUS

Keväällä 1998 CELEX:in kertamaksutilaus tulee mahdolliseksi kiinteään 960 ecun hintaan, johon kuuluu käyttöoikeus yhdeksi vuodeksi. Hinta ei ole riippuvainen käyttömäärästä. CELEX on EU:n virallinen oikeustietokanta, joka tarjoaa kattavimmat tiedot EU:n lainsäädännöstä vuodesta 1951 alkaen (<http://europa.eu.int/celex>).

PAPERIVERSION TILAUKSEN MYÖHÄSTYNYT UUSIMINEN

EYVL:n L- ja C-sarjan paperiversion postitukset lopetetaan 31. tammikuuta 1998 kaikille tilaajille, jotka eivät siihen mennessä ole uusineet tilaustaan. EYVL:n L- ja C-sarjan tilaajat, jotka aloittavat tai uusivat tilauksensa tämän päivämäärän jälkeen, voivat valita jonkin seuraavista vaihtoehdoista:

- i) ei puuttuvien numeroiden takautuvaa toimitusta, jolloin maksu suoritetaan ainoastaan niiltä kuukausilta, joiden numerot on toimitettu
- ii) puuttuvien numeroiden toimitus cd-rom-muodossa, jolloin suoritetaan normaali vuositilausmaksu
- iii) puuttuvien numeroiden toimitus paperiversiona, jolloin jokaiselta takautuvasti toimitetulta kuukaudelta suoritetaan kaksinkertainen maksu.

Huom. Euroopan yhteisöjen virallisen lehden L- ja C-sarjan kaikki tilaukset (paperiversio, mikrokortti, off-line ja CELEX) on nyt mahdollista hoitaa minkä tahansa Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston myyntiverkon jäsenen kautta lukuun ottamatta asiakirjatoimituksista vastaavia asiamiehiä. Olkaa hyvä ja ottakaa yhteyttä myyntiasiamieheenne edellä esitettyä koskevista yksityiskohdista.